

Ghid

Privind managementul forței de muncă ziliere

Chișinău, 2019

Cuprins

1. Glosar **3**

2. Scopul ghidului **4**

3. Cui se adresează ghidul **4**

4. Agricultura – o activitate specifică **5**

5. Ce este munca exercitată de zilieri **6**

6. Deosebirea de munca sezonieră **6**

7. Angajarea **8**

7.1. Cine este angajatorul 8

7.2. Cine este zilierul 8

8. Drepturi și obligații **9**

8.1. Drepturile și obligațiile angajatorului 9

8.2. Drepturile și obligațiile zilierului 11

9. Timpul de muncă și de odihnă **11**

10. Protecția muncii lucrătorului zilier **12**

11. Activitățile pentru care pot fi angajați zilierii **13**

12. Evidența muncii zilierilor **14**

13. Remunerația zilierului **14**

14. Impozitarea muncii zilierului **15**

15. Asigurarea socială și asigurarea obligatorie de asistență medicală **15**

15.1. Asigurarea socială 15

15.2. Asigurarea obligatorie de asistență medicală 17

16. Litigii **17**

17. Răspundere **19**

18. Anexe **21**

Ghid privind managementul forței de muncă ziliere

1. Glosar

Activitate necalificată cu caracter ocazional — activitate care nu necesită cunoștințe sau calități speciale, fiind desfășurată în mod sporadic, cazual;

Beneficiar de lucrări (în continuare – beneficiar) — întreprindere sau organizație cu statut de persoană juridică ori fizică, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, pentru care zilierii exercită activități necalificate cu caracter ocazional;

Registru de evidență a zilierilor — registru întocmit conform modelului prezentat în anexa nr.1, utilizat pentru ținerea evidenței zilierilor și eliberat contra cost de către inspecția teritorială de muncă;

Remunerația zilierului — sumă de bani achitată zilierului pentru exercitarea activităților necalificate cu caracter ocazional;

Zilier — persoană fizică, cetățean al Republicii Moldova, cetățean străin sau apatrid, care are capacitate de muncă și care exercită, contra unei remunerații, activități necalificate cu caracter ocazional pentru un beneficiar;

Inspectoratul de Stat al Muncii — autoritate administrativă în subordinea Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, care exercită controlul de stat asupra respectării actelor legislative și a altor acte normative în domeniul raporturilor de muncă la întreprinderi, instituții și organizații, cu orice tip de proprietate și formă juridică de organizare, la persoane fizice care angajează salariați, precum și în autoritățile administrației publice centrale și locale.

Inspecția teritorială de muncă — servicii publice ale Inspectoratului descentrate în teritoriu;

Securitate și sănătate în muncă — activități orientate spre asigurarea celor mai bune condiții de lucru, apărarea vieții, sănătății, integrității fizice și psihice a angajaților.

2. Scopul ghidului

Scopul prezentului ghid constă în furnizarea de informații utile producătorilor agricoli în vederea cunoașterii drepturilor și oportunităților ce rezultă din angajarea zilierilor în sectorul agricol și își propune să-i ajute să înțeleagă și să aplice corect regulile de angajare a acestora.

De asemenea, ghidul are drept scop să popularizeze, pe cât e posibil, prevederile Legii nr.22 din 23.02.2018 privind exercitarea unor activități necalificate cu caracter ocazional desfășurate de zilieri.



3. Cui se adresează ghidul

Prezentul ghid se adresează producătorilor agricoli, ce desfășoară activități în agricultură și care au nevoie, pentru anumite activități agricole ocazionale, strict limitate în timp, să angajeze personal necalificat.

Ghidul este structurat în câteva compartimente, ce reflectă întreg procesul de angajare a lucrătorilor zilieri, evidența acestora, impozitarea, precum și răspunderea pentru nerespectarea cerințelor legale.

Cu toate că ghidul descrie, într-un limbaj simplu și accesibil procesul de angajare a zilierilor, beneficiarilor li se recomandă să consulte cu atenție actele normative, care sunt listate în anexa nr.1 la prezentul ghid.



4. Agricultura – o activitate specifică

Agricultura este sectorul afectat, cel mai des, de fenomenul muncii nedeclarate, fără forme contractuale. În practică, munca nedeclarată se manifestă prin folosirea ilegală a forței de muncă zilieră și este însoțită de imposibilitatea fiscalizării muncii.

Pe lângă faptul că agricultura este domeniul strategic al economiei Moldovei, ea reprezintă o activitate specifică, dictată, în mare parte, de specificul sezonier al lucrărilor. Acest specific determină abordarea diferită a raporturilor de muncă dintre angajator și angajat. Aceste raporturi trebuie să fie examinate prin prisma următoarelor:

— **Munca zilierilor se desfășoară doar în sectorul agricol;**
— **Munca zilierilor este necalificată;**
— **Munca zilierilor este limitată în timp – nu mai mult de 90 zile cumulate pentru un an calendaristic.**

În vederea reglementării muncii ocazionale în agricultură, a fost adoptată Legea nr.22 din 23.02.2018 privind exercitarea unor activități necalificate cu caracter ocazional desfășurate de zilieri.

5. Ce este munca exercitată de zilieri

Munca exercitată de zilieri este o muncă/o serie de munci necalificate, care au caracter ocazional (sporadic, nu sunt permanente) și care nu necesită cunoștințe sau calități speciale.

Pentru muncile exercitate de zilieri nu este necesară încheierea unui contract individual de muncă, permanent sau temporar.

Prin aceasta, munca zilierilor se deosebește de munca altor angajați, aceasta însă nu înseamnă că nu se duce evidența muncii lor, și nici că ar fi neprotejați în fața angajatorului. Legea 22/2018 descrie expres condițiile de exercitare a muncii zilierilor de evidență a acestora, drepturile și obligațiile atât ale lor, cât și ale angajatorului. Codul Muncii al Republicii Moldova este actul normativ de bază, care reglementează principiile raporturilor de muncă și a altor raporturi legate nemijlocit de acestea, cum ar fi timpul de muncă și de odihnă, durata muncii, timpul de muncă și de odihă, protecția socială și medicală etc.

Regula generală, stabilită de Codul muncii, este că raporturile de muncă dintre angajator și angajat trebuie să se bazeze pe un contract individual de muncă. De la prevederile Codului Muncii a fost stabilită o execepție prin Legea nr.22 din 23.02.2018.

Aceasta înseamnă că relațiile de muncă ce se stabilesc între angajator (beneficiar de lucrări) și angajat (zilier) nu se reflectă într-un contract individual de muncă. De asemenea, anumite obligații stabilite de Codul muncii în sarcina angajatorului nu se aplică atunci când vorbim de munca zilierilor:

— Nu se calculează contribuții de asigurări sociale;
— Nu se rețin prime de asigurare obligatorie de asistență medicală;
— Nu se acordă concedii de nici un fel etc;
— Nu se aplică termenul de probă etc.

6. Deosebirea de munca sezonieră

Trebuie să facem distincție între munca zilierilor de lucrătorile sezoniere.

Reglementarea lucrărilor sezoniere se regăsește în Codul muncii (art.55, ali. (1), lit.b[1], art.279-282) și Hotărârea Guvernului nr.1273 din 19.11.2004 cu privire la aprobarea Nomenclatorului lucrărilor sezoniere (anexa nr.3).

Astfel lucrările sezoniere se execută în baza unui contract indvidual de muncă cu durată determinată, care încetează la încheierea sezonului. Munca poate fi una calificată sau necalificată, iar durata lucrărilor sezoniere nu poate depăși 6 luni pe parcursul unui an calendaristic. De asemenea, se poate stabili un termen de probă de cel mult 2 săptămâni. La încetarea contractului, muncitorului se plătește o indemnizație pentru concediul nefolosit.

În cazul zilierilor, nici una dintre caracteristice lucrărilor sezoniere nu sunt prezente:

— munca este ocazională, adică nu depinde de un sezon anume;
— munca este necalificată, iar durata muncii este de maximum 90 zile calendaristice într-un an calendaristic;
— Termenul de probă nu se aplică. Zilierii nu beneficiază de indemnizații de concediu. Zilierii pot fi angajați doar în agricultură.



7. Angajarea

Conform Legii nr.22/2018, relația de muncă dintre zilier și beneficiar se stabilește verbal, fără încheierea în scris a unui contract individual de muncă, legea stabilind doar necesitatea existenței unui acord de voință dintre cele două părți.

7.1 Cine este angajatorul

Angajatorul (legea îl definește drept beneficiar de lucrări) este o persoana juridică sau persoană fizică pentru care zilierul execută activitățile necalificate, cu caracter ocazional. Astfel, beneficiari de lucrări pot fi:

— Gospodăriile țărănești (de fermieri);
— Societățile cu răspundere limitată;
— Societățile pe acțiuni;
— Alte forme de organizare, care desfășoară activitate în agricultură.

7.2 Cine este zilierul

Zilierul poate fi orice persoană fizică, cetățean al Republicii Moldova, care are capacitate de muncă și este de acord să execute activități necalificate, cu caracter ocazional, pentru un beneficiar contra unei remunerații.

Zilierul poate fi doar persoana care are vârsta de 16 ani împliniți si, în mod exceptional, 15 ani împliniți, însă pentru aceștia este nevoie de acordul prealabil al părinților sau reprezentanților legali, cu condiția că nu le va fi periclitată sănătatea, dezvoltarea, instruirea și pregătirea profesională.

În baza permisului de muncă pot fi angajați ca zilieri și cetățenii străini sau apatrizii. Permisele de muncă se obțin în temeiul Legii nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova.

8. Drepturi și obligații

8.1. Drepturile și obligațiile angajatorului

Beneficiarul are dreptul:

a) să stabilească activitățile necalificate cu caracter ocazional care urmează a fi exercitate de către zilier, de asemenea locul și durata activității. Aceste activități, însă, nu pot fi diferite de cele listate în Clasificatorul Activităților din Economia Moldovei, specificate la diviziunea 01;

b) să exercite controlul asupra îndeplinirii activităților de către zilier.



Beneficiarul este obligat:

a) să țină Registrul de evidență și să-l păstreze la sediul său, în termenele prevăzute de actele normative în vigoare. Procurarea Registrului de evidență se face la Inspecția Teritorială de Muncă;

b) să completeze Registrul de evidență, înainte de începerea activității zilierului;

c) să prezinte un extras din Registrul de evidență inspecției teritoriale de muncă în a cărei rază de competență este amplasat;

d) să asigure instruirea și informarea zilnică a zilierului, sub semnătura acestuia în Registrul de evidență, înainte de începerea activității, cu privire la activitatea pe care urmează să o presteze, riscurile și pericolele la care poate fi expus în exercitarea activității, drepturile și obligațiile lui, în condițiile prevăzute de prezenta lege;

e) să remunereze zilierul pentru munca prestată, zilnic, săptămânal sau la sfârșitul perioadei de prestare a muncii;

f) să acorde gratuit zilierului echipament individual de protecție, în funcție de natura și specificul activității desfășurate;

g) să asigure zilierului condiții de muncă corespunzătoare cerințelor de securitate și sănătate în muncă;

h) să întreprindă măsuri, conform Legii securității și sănătății în muncă nr. 186/2008, în cazul accidentelor de muncă.



8.2 Drepturile și obligațiile zilierului

Zilierul are dreptul:

a) la condiții de muncă corespunzătoare cerințelor de securitate și sănătate în muncă;

b) să fie asigurat cu utilaj și instrumente, documentație tehnică și alte mijloace necesare desfășurării activității;

c) să fie instruit în domeniul securității și sănătății în muncă și asigurat gratuit cu echipament individual de protecție, în funcție de natura și specificul activității desfășurate.

Zilierul este obligat:

a) să semneze în Registrul de evidență după achitarea remunerației convenite;

b) să exercite activitatea convenită cu beneficiarul;

c) să manifeste atitudine grijulie față de bunurile beneficiarului;

d) să însușească și să respecte măsurile de securitate și protecție stabilite de beneficiar.

9. Timpul de muncă și de odihnă

Indiferent de vârsta zilierului, durata maximă a raporturilor de muncă dintre beneficiar și acesta este de 90 de zile cumulate pe durata unui an calendaristic.

Pe parcursul unei zile, timpul de muncă al persoanelor cu vârsta peste 18 ani, este de 8 ore, iar durata săptămânală a timpului de muncă – 40 ore.

Pentru minorii cu vârsta de la 16 la 18 ani, durata unei zile de muncă este de 7 ore, iar duarata de muncă săptămânală este de 35 ore.

Minorii cu vârsta de la 15 la 16 ani, pot lucra, pe parcursul unei zile, doar 5 ore, iar pe parcursul unei săptămâni – 25 ore.

Zilierii se bucură de timp pentru masă ca și ceilalți lucrători – o oră pe parcursul zilei de muncă.

Spre deosebire de alți lucrători, zilierii nu beneficiază de concedii însă, desigur, beneficiază de zile de odihnă, care pot fi zilele de sâmbătă și/sau duminică sau alte zile ale săptămânii.



10. Protecția muncii lucrătorului zilier

Legea nr.22/2018 conține reglementări sumare, referitoare la asigurarea securității și sănătății în muncă, cum ar fi:

— acordul părinților sau al reprezentanților legali ai minorului pentru exercitarea de către acesta a activităților necalificate, dacă aceste activități nu le va periclita sănătatea;

— securitatea și sănătatea în muncă prin instituirea unui registru electronic de către Inspectoratul de Stat al Muncii;

— informarea și instruirea zilnică a zilierului cu privire la riscurile și pericolele la care poate fi supus în exercitarea activității;

— acordarea gratuită de echipament individual de protecție; asigurarea zilierului cu condiții de muncă corespunzătoare cerințelor de securitate și sănătate în muncă.

Cadrul de reglementare se regăsește în Legea securității și sănătății muncii nr.186 din 10.07.2008. **Asupra zilierilor se răsfâng integral prevederile legii menționate, inclusiv în ceea ce privește asigurarea acestuia cu echipament individual de protecție, securitatea locului de muncă, asigurarea unui mediu de lucru sigur, beneficiind în cazul survenirii de accidente sau de îmbolnăviri de asistența necesară.**

Indiferent de faptul că activitățile desfășurate de către zilier sunt ocazionale și necalificate, beneficiarul trebuie să se conformeze cerințelor art.10 din Legea nr.186/2008, conform cărora acesta este obligat să ia toate măsurile necesare pentru protecția securității și sănătății zilierilor, inclusiv pentru prevenirea riscurilor profesionale prin asiguraera informării și instruirii acestora.

În vederea executării acestor obligații, beneficiarul trebuie să îndeplinească cerințele stabilite prin Regulamentul privind modul de organizare a activităților de protecție a lucrătorilor la locul de muncă și prevenire a riscurilor profesionale și Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a comitetului pentru securitate și sănătate în muncă, aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr.95 din 05.02.2009 pentru aprobarea unor acte normative privind implementarea Legii securității și sănătății muncii nr.186 din 10.07.2008. De asemenea, în cazul survenirii unor accdente de muncă asupra zilierilor se vor răsfrânge prevederile Hotărîrii Guvernului nr.1361 din 22.12.2005 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă.

11. Activitățile pentru care pot fi angajați zilierii

Activitățile necalificate cu caracter ocazional sunt activități care nu necesită cunoștințe sau calități speciale, fiind desfășurate în mod sporadic, de la caz la caz, neavând un caracter permanent. Conform Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei, diviziunea 01, aceste activități se referă la:

— Cultivarea plantelor din culturi nepermanente;
— Cultivarea plantelor din culturi permanente;
— Cultivarea plantelor pentru înmulțire;
— Creșterea animalelor;
— Activități în ferme mixte (cultura vegetală combinată cu creșterea animalelor);
— Activități auxiliare agriculturii și activități după recoltare.

12 Evidența muncii zilierilor

Evidența zilierilor se ține, conform art.5 din Legea nr.22/2018, prin intermediul Registrului de evidență a zilierilor (Anexa nr.3).

Registrul respectiv se eliberează contra cost de către Inspecția Teritorială de Muncă (anexa nr.7). Registrul de evidență a zilierilor poate fi procurat la prețul de 26,4 lei și poate fi achiziționat în urma efectuării transferului mijloacelor financiare prin instituțiile bancare (anexa nr.6). Virând suma respectivă, în baza dovezii de achitare, Registrele de evidență a zilierilor vor fi eliberate de către Inspecția Teritorială de Muncă în raza căreia se află beneficiarul.

Inspectoratul de stat de Muncii vă ține un registru electronic, în scopul asigurării controlului asupra respectării legislației muncii și al coordonării activităților de control în domeniul securității și sănătății în muncă. Termenul maxim de stocare a informației în registrul electronic constituie 5 ani.

Beneficiarii activităților de acest gen, au obligația de a prezenta, până la data de 15 a fiecărei luni, Inspecției Teritoriale de Muncă în a cărei rază de competență este amplasat, un extras din Registrul de evidență care va conține înregistrările din luna precedentă, pe suport de hârtie sau în format electronic în conformitate cu prevederile Legii nr. 91/2014 privind semnătura electronică și documentul electronic.

13. Remunerația zilierului

Pentru activitatea exercitată, zilierul va primi o remunerație al cărei cuantum se stabilește prin negociere directă între părți, însă cuantumul remunerației orare stabilite de părți pentru o zi de lucru (8 ore) nu poate fi mai mic decât cuantumul minim garantat al salariului pe oră în sectorul real - 16,42 lei pe oră.

Plata remunerației lucrătorului zilier se efectuează la sfârșitul zilei de lucru, înainte de semnarea în Registrul de evidență de către zilier și beneficiar. Zilierul și beneficiarul pot conveni, în scris, ca remunerația să poate fi acordată cel tîrziu la sfîrșitul săptămînii de muncă sau al perioadei de exercitare a activității. Dovada remunerației zilierului se face prin semnătura zilierului în Registrul de evidență la sfîrșitul zilei de lucru, iar în cazul în care s-a convenit că remunerația se plătește la sfîrșitul săptămînii de muncă sau al perioadei de

exercitare a activității – remunerația se face conform înțelegerii.

Beneficiarul poate deduce din remunerația plătită zilierului doar impozitul pe venit din activitatea necalificată cu caracter ocazional exercitată de zilier.

14. Impozitarea muncii zilierului

Conform art.6 din Legea nr.22/2018, plata impozitului pe venit din activitatea necalificată cu caracter ocazional exercitată de zilier se efectuează de beneficiar în conformitate cu prevederile Codului Fiscal. Aceasta înseamnă că, din sumele îndreptate spre plata zilierului pentru munca executată, beneficiarul urmează să rețină la sursa de plată impozitul pe venit din plățile achitate zilierului lucrările ocazionale efectuate, conform art.88 alin.(5) din Codul fiscal, aplicînd cota prevăzută la art.15 lit.a) din Codul fiscal (fără acordarea scutirilor) în mărime de 12% din remunerația achitată. Prin urmare, suma impozitului calculată din venitul reținut din activitatea necalificată cu caracter ocazional exercitată de ziler, urmează să fie declarată de către beneficiar prin darea de seamă (Forma IPC18) în tabelul nr.1 la codul sursei de venit „SAL". Concomitent, în temeiul alin.(3) art.92 din Codul fiscal, beneficiarul urmează să prezinte Serviciului Fiscal de Stat, până la data de 25 a lunii următoare încheierii anului fiscal, o dare de seamă (Forma IALS14 sau forma IALS18 în dependență de perioada în care a fost prestat serviciul) în care va indica numele și prenumele (denumirea), adresa și codul fiscal al persoanei fizice în folosul căreia au fost efectuate plățile, precum și suma totală a plății și a impozitului pe venit reținut.

15. Asigurarea socială și asigurarea obligatorie de asistență medicală

15.1. Asigurarea socială

În conformitate cu prevederile art.7 din Legea nr.22/2018, din veniturile obținute din activitatea necalificată cu caracter ocazional exercitată de zilier nu se calculează contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii. Zilierul este obligat să încheie un contract individual cu Casa Națională de Asigurări Sociale pentru a se încadra în sistemul public de asigurări sociale obligatorii.

Conform Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2019 nr.300 din 30.11.2018, **contribuția individuală de asigurări sociale de stat obligatorii (taxa fixă anuală) calculată, în bază de contract individual încheiat cu Casa Națională de Asigurări Sociale**, pentru persoanele fizice care exercită activități în calitate de zilieri în temeiul Legii nr. 22/2018 **se stabilește în mărime de 2412 lei**. Aceast înseamnă că **zilierul va trebui să facă plăți lunare de câte 201 lei (câte 1/12 din suma anuală) drept contribuție individuală de asigurare socială de stat**. Plata trebuie să se facă până la data de 25 a lunii de gestiune, pentru lunile în care a exercitat activitatea necalificată cu caracter ocazional. Nerespectarea termenilor de plată atrage după sine calcularea unei majorări de întîrziere de 0,1% din suma datoriei pentru fiecare zi de întîrziere, inclusiv pentru ziua de transfer al sumei datorate. Calcularea majorării de întîrziere se efectuează de către Casa Națională de Asigurări Sociale, fără emiterea unei decizii speciale.

Zilierii, de asemenea, beneficiază de pensie pentru limită de vârstă și ajutor de deces, cu condiția executării obligațiilor de plată a contribuției individuale de asigurări sociale de stat obligatorii.



15.2. Asigurarea obligatorie de asistență medicală

În conformitate cu prevederile art.8 din Legea nr.22/2018, din veniturile obținute din activitatea necalificată cu caracter ocazional exercitată de zilier **nu se rețin primele de asigurare obligatorie de asistență medicală. Zilierul este cel obligat să se încadreze în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală conform actelor normative în vigoare**.

Actul normativ care reglementează obligațiile și procedurile de încadrare în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală este Legea nr.1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală.

Conform pct.3 al Anexei nr.2 la legea sus menționată, zilierii se încadrează la categoria de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, care se asigură în mod individual.

Conform Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2019, **prima de asigurare obligatorie de asistență medicală calculată în sumă fixă constituie 4056 lei pentru zilieri.**

16. Litigii

Între beneficiar și zilier pot apărea litigii similare celor ce apar în cazul unor raporturi de muncă clasice. Acestea pot fi generate de acțiuni ale beneficiarului, ce încalcă drepturile zilierului:

— Refuzul nejustificat de angajare;
— Neplata în termen al salariului;
— Neplata/nereținerea la sursa de plată a impozitului pe venit din munca presttă de zilier;
— Nerespectarea dreptului la pauza de masă;
— Nerespectarea dreptului la odihnă;
— Neasigurarea condițiilor de muncă sigure și sănătoase etc.

Pe de altă parte, și zilierul poate comite acțiuni sau inacțiuni, care pot aduce prejudicii angajatorului:
— Nerespectarea regimului de muncă stabilit;

— Distrugerea sau furtul bunurilor beneficiarului;
— Prestarea muncii necalitative sau cu întârziere etc.

Desigur că atunci când zilierul întârzie la lucru, fie nu se prezintă, ori calitatea activității exercitate de el este nesatisfăcătoare, beneficiarul are o soluție simplă – să nu îl mai angajeze (spre deosebire de raporturile de muncă clasice, unde angajatul nu poate fi concediat imediat și fără anumite proceduri, pentru nerespectarea condițiilor de muncă). Oricum, se recomandă ca situațiile de litigiu dintre beneficiar și zilier, în special cele ce duc la pierderi materiale medii sau mari pentru beneficiar, să fie documentată pentru a avea posibilitatea de a solicita și obține despăgubiri.

În cazul apariției unei situații litigioase, în funcție de natura ei, beneficiarul va decide dacă să declanșeze procedurile legale de soluționare sau nu. De cele mai multe ori, este mai simplu să nu mai angajeze zilierul în următoarele zile. Dacă însă zilierul a cauzat un prejudiciu substanțial beneficiarului, acesta din urmă poate să solicite despăgubiri prin intermediul instanțelor de judecată. În cazul în care suntem în prezența unor distrugeri de bunuri materiale, poate surveni și răspunderea penală pentru distrugere de bunuri.



17. Răspundere

— I Răspunderea contravențională - nerespectarea prevederilor legii privind:

i) condițiile de exercitare a activității necalificate cu caracter ocazional, specificate la art. 4;

ii) gestionarea Registrului de evidență, specificată la art. 5.

Sancțiunile pentru contravențiile specificate mai sus se stabilesc conform art.55-56 ale Codului contravențional al Republicii Moldova. Astfel:

— Pentru încălcarea regulilor referitoare la securitatea și sănătatea muncii se sancționează cu amendă de la 60 la 84 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 210 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 210 la 270 de unități convenționale aplicată persoanei juridice. În cazul minorului, sancțiunea este amenda de la 72 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 210 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 240 la 288 de unități convenționale aplicată persoanei juridice;

— Utilizarea muncii nedeclarate se sancționează pentru fiecare persoană identificată cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 210 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 210 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice;

— Achitarea salariului sau a altor plăți fără reflectarea acestora în evidența contabilă se sancționează, pentru fiecare persoană identificată, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

— **Răspunderea penală** – munca forțată, conform art.168 din Codul penal. Se aplică în cazul în care beneficiarul obține munca de la zilier prin înșelăciune sau constrângere. Sancțiunea este privarea de libertate de la 2 la 6 ani, iar dacă este săvârșită asupra asupra a două sau mai multe persoane, asupra unui minor sau femeie gravidă, de două sau mai multe persoane – închisoare de la 6 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 2000 la 3500 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

La răspundere contravențională sau penală pot fi trași beneficiarul, fie persoanele împuternicite de aceștia, care nu respectă prevederile legale.

Constatarea contravențiilor se face de către inspectorii Inspectoratelor Teritoriale de Muncă, fie Inspectoratul Fiscal de Stat, confrom competențelor legale.



Ghid privind managementul forței de muncă ziliere

18. Anexe

18.1. Anexa nr.1 Acte normative

1. Codul Muncii al Republicii Moldova
2. Codul fiscal al Republicii Moldova
3. Codul contravențional al Republicii Moldova
4. Codul penal al Republicii Moldova
5. Legea nr.22 din 23.02.2018 privind exercitarea unor activități necalificate cu caracter ocazional desfășurate de zilieri
6. Legea securității și sănătății muncii nr.186 din 10.07.2008
7. Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2019 nr.300 din 30.11.2018, contribuția individuală de asigurări sociale de stat obligatorii
8. Legea nr.1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primei de asigurare obligatorie de asistență medicală
9. Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2019
10. Legii nr. 91/2014 privind semnătura electronică și documentul electronic
11. Hotărîrea Guvernului nr.95 din 05.02.2009 pentru aprobarea unor acte normative privind implementarea Legii securității și sănătății muncii nr.186 din 10.07.2008
12. Hotărîrea Guvernului nr.1361 din 22.12.2005 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de cercetare a accidentelor de muncă
13. Hotărîrea Guvernului nr.1273 din 19.11.2004 privind aprobarea Nomenclatorului lucrărilor sezoniere

18.2. Anexa 2. Lista activităților necalificate, ce pot fi exercitate de zilier conform Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei

Cultivarea plantelor din culturi nepermanente

— Cultivarea cerealelor (exclusiv orez), plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase

— Cultivarea orezului

— Cultivarea legumelor și a pepenilor, a rădăcinoaselor și tuberculilor

— Cultivarea trestiei de zahăr

— Cultivarea tutunului

— Cultivarea plantelor pentru fibre textile

— Cultivarea altor plante din culturi nepermanente

Cultivarea plantelor din culturi permanente

— Cultivarea strugurilor — Cultivarea fructelor tropicale și subtropicale

— Cultivarea fructelor citrice

— Cultivarea fructelor semințoase și sâmburoase

— Cultivarea arbuștilor fructiferi, căpșunilor, nuciferilor și a altor pomi fructiferi

— Cultivarea fructelor oleaginoase

— Cultivarea plantelor pentru prepararea băuturilor

— Cultivarea condimentelor, plantelor aromatice, medicinale și a plantelor de uz farmaceutic

— Cultivarea altor plante din culturi permanente

Cultivarea plantelor pentru înmulțire

— Cultivarea plantelor pentru înmulțire

Creșterea animalelor

— Creșterea bovinelor de lapte

— Creșterea altor bovine

— Creșterea cailor și a altor cabaline

— Creșterea cămilelor și a camelidelor

— Creșterea ovinelor și caprinelor

— Creșterea porcinelor

— Creșterea păsărilor

— Creșterea altor specii de animale

Activități în ferme mixte (cultura vegetală combinată cu creșterea animalelor)

— Activități în ferme mixte (cultura vegetală combinată cu creșterea animalelor)

Activități auxiliare agriculturii și activități după recoltare

— Activități auxiliare pentru producția vegetală

— Activități auxiliare pentru creșterea animalelor

— Activități după recoltare

— Pregătirea semințelor în vederea însămînțării



18.3. Anexa 3. Nomenclatorul lucrărilor sezoniere

— Exploatarea, întreținerea și repararea sistemelor de încălzire (cazangeriilor), profesiile - fochist, operator în sala de cazane

— Lucrări de delarvație

— Lucrări de combatere a dipterelor hematofage

— Pregătirea bucatelor de către bucătari și menținerea ordinii în birouri de către femeile de serviciu în unitățile paramilitare ale Serviciului Antigrindină

— Creșterea culturilor de cîmp (se includ lucrările îndeplinite separat, conform fișelor tehnologice, efectuate într-o perioadă concretă a anului calendaristic ce nu depășește 6 (șase) luni

— Recoltarea roadei culturilor de cîmp

— Recoltarea plantelor pentru producerea fînului, fînajului

— Pregătirea silozului

— Recoltarea frunzelor de tutun

— Sortarea și ambalarea frunzelor de tutun

— Fermentarea tutunului

— Recoltarea legumelor

— Altoirea viței de vie

— Plantarea butașilor altoiți în pepinieră

— Cultivarea viței de vie (se includ lucrările îndeplinite separat, conform fișelor tehnologice, efectuate într-o perioadă concretă a anului calendaristic ce nu depășește 6 (șase) luni

— Culesul strugurilor

— Prelucrarea strugurilor la fabricile de vinificație

— Plantarea puieților de pomi fructiferi

— Altoirea pomilor

— Cultivarea livezilor

— Culesul fructelor

— Recepția fructelor și legumelor la fabricile de conserve

— Transmiterea fructelor și legumelor spre prelucrare

— Prelucrarea fructelor și legumelor

— Ambalarea producției finite în lăzi etc.

— Recepția sfeclei de zahăr

— Formarea cagatelor (scîrtelor) de sfeclă de zahăr

— Transmiterea sfeclei de zahăr la spălare și curățire

— Prelucrarea sfeclei de zahăr

— Ambalarea zahărului în saci

— Prelucrarea materiei prime a culturilor etero-uleioase

— Lucrări de terasament și edificare a construcțiilor în domeniul hidrotehnicii și hidroameliorației ce țin de conservarea și sporirea fertilității solurilor

— Recoltarea semințelor de arbori și arbuști forestieri

— Cultivarea materialului săditor în pepinieră silvică

— Împădurirea terenurilor prin crearea culturilor silvice și îngrijirea lor pînă la faza de masiv

— Colectarea fructelor, pomușoarelor de pădure și a plantelor medicinale

— Recoltarea lemnului în cadrul exploatărilor forestiere

— Ajutorarea regenerării naturale a pădurii, îngrijirea și conducerea arboretelor tinere

— Lucrări de combatere a bolilor și dăunătorilor pădurii

— Lucrări biotehnice pentru ameliorarea bonității fondului cinegetic

— Lucrări de amenajare a pădurilor, de monitoring forestier și de punere în valoare a masei lemnoase

— Măsuri antiincendiare în fondul forestier

— Lucrări de întreținere și ameliorare a bazei seminciere forestiereCadrul de reglementare se regăsește în Legea securității și sănătății muncii nr.186 din 10.07.2008.

18.4 Anexa nr.4 Model Registru de evidență

Registrul de evidență a zilierilor

Beneficiar _____

1		Nr. d/o
2		Data desfăşurării activităţii
3	Începerii zilei de lucru	Ora
4	Finalizării zilei de lucru	
5		Numele şi prenumele zilierului
6		IDNP, domiciliu
7		Semnătura zilierului la începerea activităţii
8		Semnătura zilierului privind instruirea
9		Locul exercitării activităţii
10		Denumirea activităţii desfăşurate
11		Remunerația negociată, în cifre şi în litere, lei
12		Remunerația achitată, în cifre şi în litere, lei
13		Semnătura de confirmare a primirii banilor
14		Locul pentru ştampilă şi semnătura beneficiarului

18.5. Anexa nr.5 Instrucțiune cu privire la completarea Registrului de evidență a zilierilor

Registrul de evidență a zilierilor se completează după cum urmează:

1. Poziția „Beneficiar” se completează cu următoarele date de identificare ale beneficiarului: denumirea persoanei juridice sau fizice, codul unic de înregistrare, adresa.
2. În coloana nr. 1 – „Nr. d/o” – se numerotează, în ordine cronologică, începînd cu numărul 1, lucrătorii zilieri.
3. În coloana nr. 2 – „Data desfășurării activității” – se indică data fiecărei zile de lucru a zilierului.
4. În coloanele nr. 3 și 4 – „Ora începerii/finalizării zilei de lucru” – se indică ora începerii și finalizării fiecărei zile de lucru a zilierului.
5. În coloana nr. 5 – „Numele și prenumele zilierului” – se indică numele și prenumele zilierului.
6. În coloana nr. 6 – „IDNP, domiciliu” – se indică numărul de identificare al persoanei și adresa de domiciliu.
7. În coloana nr. 7 – „Semnătura zilierului la începerea activității” – zilierul semnează înainte de începerea activității.
8. În coloana nr. 8 – „Semnătura zilierului privind instruirea” – zilierul semnează după efectuarea instruirii.
9. În coloana nr. 9 – „Locul exercitării activității” – se indică explicit unde se desfășoară activitatea zilierului (fermă, grădină, pădure, întreprindere etc.).
10. În coloana nr. 10 – „Denumirea activității desfășurate” – se indică denumirea activității desfășurate.
11. În coloana nr. 11 – „Remunerația negociată, în cifre și în litere, lei” – se indică remunerația negociată.
12. În coloana nr. 12 – „Remunerația achitată, în cifre și în litere, lei” – se indică suma achitată după scăderea impozitului pe venit.
13. În coloana nr. 13 – „Semnătura de confirmare a primirii banilor” – zilierul semnează confirmînd primirea remunerației negociate.
14. În coloana nr. 14 – „Locul pentru ștampilă și semnătura beneficiarului” – beneficiarul semnează și, după caz, aplică ștampila.

18.6. Anexa nr.6. Rechizitele bancare privind transferul mijloacelor financiare pentru procurarea Registrului de evidență a zilierilor:

MF – TR Chisinau – bugetul de stat
Inspectoratul de Stat al Muncii
Cod fiscal: 1006601000369
Cont: 33114001
IBAN: MD29TRPAAA142310A15310AC
Banca: Ministerul Finanțelor, Trezoreria de stat
BIC: TREZMD2X



17.7. Anexa nr.7 Inspecțiile Teritoriale de Muncă de unde pot fi achiziționate Registrele de evidență a zilierilor

Ispecțiile teritoriale de muncă	Telefon Fax de contact	E-mail
ITM Chișinău mun. Chișinău, str. Miron Costin, 17/2 *(Raioanele: Criuleni, Ialoveni, Dubăsari)*	**022 450 257** **069 501 946**	itmchisinau@im.gov.md
ITM Bălți mun. Bălți, str. Strîi, 17a *(Raioanele: Florești, Sângerei)*	**023 129 508** **069 501 938**	itmbalti@im.gov.md
ITM Cahul or. Cahul, str. V. Alecsandri, 102 *(Raioanele: Cahul, Cantemir, Taraclia)*	**029 946 020** **069 501 879**	itmcahul@im.gov.md
ITM Călărași or. Călărași, str. Constructorilor, 6 *(Raioanele: Călărași, Straseni, Ungheni)*	**024 421 362** **069 501 862**	itmcalaras@im.gov.md
ITM Căușeni or. Căușeni, str. A. Mateevici, 9 *(Raioanele: Anenii Noi, Căușeni, Ștefan Vodă)*	**026 524 547** **069 501 861**	itmcauseni@im.gov.md
ITM Cimișlia or. Cimișlia, str. Ștefan cel Mare, 14 *(Raioanele: Basarabeasca, Cimișlia, Hîncești, Leova)*	**024 123 082** **069 501 840**	itmcimislia@im.gov.md
ITM Drochia or. Drochia, str. Independenței, 15a *(Raioanele: Drochia, Glodeni, Soroca)*	**025 227 413** **069 501 932**	itmdrochia@im.gov.md
ITM Edineț or. Edinet, str. Independenței, 102 *(Raioanele: Briceni, Dondușeni, Edineț, Ocnița)*	**024 622 258** **069 501 939**	itmedinet@im.gov.md
ITM Orhei or. Orhei, bd. Mihai Eminescu, 2 *(Raioanele: Orhei, Rezina, Șoldănești, Telenești)*	**023 522 929** **069 501 951**	itmorhei@im.gov.md
ITM UTA Găgăuzia mun. Comrat, str. Pobedî, 46 *(Raioanele: Ceadâr-Lunga, Comrat, Vulcănești)*	**029 822 089** **069 501 859**	itmutag@im.gov.md



USAID
DIN PARTEA POPORULUI AMERICAN

Această publicație a fost produsă cu suportul financiar al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) în cadrul proiectului Agricultura Performantă în Moldova. Conținutul acestui material este responsabilitatea exclusivă a Chemonics International și nu reprezintă sub nicio formă opinia USAID sau a Guvernului Statelor Unite.